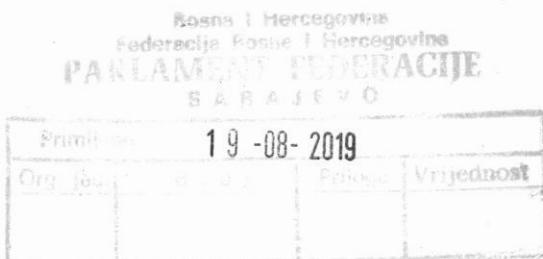

Broj: 069-2/19

Datum: 06.08.2019.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE
DOM NARODA
Hamdije Kreševljakovića 3
71 000 Sarajevo
Fax: +387 33 205547

Predmet: Odgovor na delegatsko pitanje

- veza Vaš dopis broj: 05/2-02-141/19

Poštovani,

U dopisu broj: 05/2-02-141/19 od 25.07.2019. godine tražili ste da vam dostavimo odgovor na pitanje delegata Anera Žuljevića, postavljeno na sjednici Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine održanoj 18.07.2019. godine.

Naime, uvaženi delegat Aner Žuljević spomenuo je eventualno postojanje pisma s informacijom o aktuelnom stanju u elektroenergetskom sistemu nakon isključenja Aluminija koje je NOSBiH uputio DERK-u te tražio da se upozna sa njegovim sadržajem.

Izvještavamo Vas da je NOSBiH dana 15.07.2019. godine DERK-u, na njegov zahtjev, uputio dopis broj: 825-1/19 kojim ga je informisao o aktuelnom stanju u EES-u nakon isključenja Aluminija. Spomenuti dopis dostavljamo u prilogu.

Prilog:

1. Dopis upućen DERK-u broj: 825-1/19 od 15.07.2019. godine – Informacija o aktuelnom stanju u EES-a nakon isključenja Aluminija d.d. Mostar

Број: 925-119

Датум: 15.07.2019.

Државна регулаторна комисија за електричну енергију

ПРЕДМЕТ: Информација о актуелном стању у ЕЕС након искључења Алуминија д.д. Мостар

Поштовани,

Вашим дописом бр. 05-14-2-250-2/19 од 10.07.2019. године тражили сте да нам доставимо информације везане за посљедице привременог искључења Алуминија д.д. Мостар са преносне мреже те информације које се односе на расположивост поједињих елемената преносне мреже.

Са становишта сигурности рада електроенергетског система Босне и Херцеговине (ЕЕС) привремено искључење Алуминија са преносне мреже имало је негативне посљедице, првенствено на стање напонских прилика. Као што и сами знате, у ЕЕС-у је већ дуже вријеме изражен проблем превисоких напона, који је додатно појачан овим искључењем. Наиме, Алуминиј је, поред преузимања активне снаге, са преносне мреже преузимао и знатну количину реактивне снаге (око 80 MVA), што је било од помоћи у регулацији напонских прилика. Искључењем Алуминија, иначе превисоки напони, додатно су повишени за 3 до 4 kV у јужном дијелу ЕЕС-а. Овим су се показала тачним наше анализе спроведене крајем прошле године, када је такође разматрано искључење Алуминија.

Искључење овако великог потрошача, могло би изазвати и проблеме са вишком производње у БиХ, која се неће моћи извозити због ограничених могућности прекограницних преносних капацитета. Као примјер, наводимо податак да је у периоду фебруар-март 2018. године, када се из БиХ извозила око 1300 MWh/h, ЕЕС био на граници угрожености, а тада се оволики износ извоза електричне енергије не би могао одобрити да Алуминиј није био у погону. Јасно је да описани технички аспект директно утиче и на економију. Наиме, у случајевима када се сва произведена енергија не може пласирати, дотоци у акумулационим језерима, уместо да се користе за производњу електричне енергије, прелијевају се преко брана, што је чист губитак. Значајни вишкови произведене електричне енергије неминовно доводе до пада њене цијене на тржишту те до повећања цијене закупа прекограницног преносног капацитета, што резултира мањом зарадом произвођача по произведеном MWh/h.

Са економског аспекта треба имати на уму и податак да је у првој половини 2019. године Алуминиј мјесечно трошио просјечно око 103.000.000 kWh, што изражено у процентима, представља око 10% укупно преузете електричне енергије са преносне мреже. Како, према одлуци ДЕРК-а, 90% износа трошкова за системску и помоћне услуге, као и трошкова за рад НОСБиХ-а, плаћају потрошачи, искључење Алуминија ће финансијски додатно оптеретити остале потрошаче у БиХ. Због тога ће осталим потрошачима у БиХ неминовно морати бити повећан удио у плаћању обавеза за наведене услуге, у износу који је отпадао на Алуминиј. Конкретно, то би до краја ове године износило преко 2.000.000 КМ, за системску услугу, те приближно 390.000 КМ, за рад НОСБиХ-а.

Сем тога, искључење Алуминија финансијски ће се негативно одразити и на позицију БиХ у ИТЦ механизму.

Као и у случају Електропреноса БиХ, искључењем Алуминија наплата његовог дуга из ранијег периода према НОСБиХ-у, који износи око 3.500.000 КМ, је сасвим упитна.

Што се тиче нерасположивости поједињих елемената преносне мреже те ваше примједбе да вас о томе благовремено не информишемо, скрећемо пажњу да НОСБиХ, у складу са тачкама 5.7 и 5.13 Услове за кориштење лиценце за активности Независног оператора система, редовно доставља извјештаје о безнапонским стањима чворишта, пуштању у погон нових електропреносних или производних објеката те битнијим промјенама топологије мреже и кваровима на већим електроенергетским објектима. Будући да је одржавање преносне мреже надлежност Електропреноса БиХ, НОСБиХ нема увид у динамичке планове за куповину и инсталацију опреме везане за отклањање кврова и повратак елемената преносне мреже у погон, те не може дати информације о томе. НОСБиХ проводи анализе сигурности ЕЕС-а и указује на нужност отклањања кврова у објектима када је потребна брза реакција за враћање постројења у погон.

С поштовањем,

Доставити:

- Електропреносу БиХ
- Министарству спољне трговине и економских односа БиХ,
- Министарству енергетике и рударства РС,
- Федералном министарству енергије, рударства и индустрије,
- Регулаторној комисији за енергетику РС,
- Регулаторној комисији за енергију у ФБиХ.